

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Un om modern poate fi creștin?

de Dr. I. Broșu.

I.

Am pus antiteza astfel, de oarece întrebarea aceasta e la ordinea zilei și se discută în tot locul, atât în saloane bogate, în jardinierele căroră strălucesc cele mai exotice flori, cât și pe băncile sobre ale universităților, atât în case private, cât și cu ocaziunea conferențelor publice, de oameni ai științei. Se înțelege, că rezultatele discuțiilor sunt de cele mai multeori decât de felurite și de contrare, că numai cu greu își poate limpezi cineva cum se cade cele două noțiuni amintite.

Modernul e greu de definit, dar s'a vorbit despre el așa de mult, încât fiecăruia i se va părea că ceva trebuie cunoscut, ca un lucru ce nu poate fi explicat mai amănunțit; cu toate acestea, devine o încercare de-a-l determina precis cu atât mai dificilă, cu cât el pare a fi înțeles și comentat de fiecare, cum dorește și cum crede. Se vorbește tot atât de mult despre vestiminte moderne ca și despre pictură modernă, sau tot atât de intensiv despre filosofie modernă, ca și despre religie modernă. Noi, în cele următoare, adică nu numai în articolul de față, ci și în cele viitoare, cari se țin toate la un loc, vom cerca să argumentăm pe rând, că între aceste două concepții, *modernismul și religiozitatea*, între a fi modern și a fi și creștin adevărat, nu e o prăpastie atât de greu de trecut, precum obicinuiesc să-și imagineze o mare mulțime de oameni în zilele noastre, cari eu am impresia că, se n'au avut ocaziunea să studieze chestiunea, ce ne preocupă mai de aproape, sau și dacă au studiat-o, au trecut, pare, peste ea cu o prea mare ușurință. Numărul cel mai complet dintre ei îl formează însă așa numiții indiferenți

și sceptici, cari fără de-a aprofunda mai deosebit problemele mari ale vieții, se cred scuzați în fața lor, prin o declarație formală, că sunt aderenți ai agnosticismului modern, pe care l-a propagat cutare filosof englez și neștiind, conform principiilor agnosticismului când e vorba de cele transcendente, nimic sigur, nu se simt obligați a cerceta mai departe. Să examinăm prin urmare indiferentismul modern și să vedem dacă are sau nu îndreptățire, și dacă nu o posedă, mai este logic ca, oameni ai științei, să fim și mai departe indiferenți și sceptici?

Întrebarea ne sună în special nouă, studenților universitari. La universități, continuăm studiile începute în gimnaziu, unde între alte multe, am avut și o oră sau două de religie. E firesc, prin urmare, ca acum după ce ni s'a deschis un orizont mai larg, să-i dăm importanța cuvenită și unei dezvoltări și aprofundări mai temeinice a credinții religioase, o aprofundare rațională, adică o credință pe care noi, ținând seamă de progresele științelor naturale, ca oameni ai progresului și ai culturii, s'o putem împăca și cu noțiunea modernului, ce pare că ne-a devenit, în zilele noastre, indispensabilă.

Sub *desvoltare* nu înțeleg nimic alta, decât ca aceea credință, pe care ni-au dat-o părinții de merinde, dimpreună cu o carte mică de rugăciune dintre frunzele căreia adie mireasmă de izmă croaspătă, pe drum, — ei nu știau ce i scepticismul, — și preotul și învățătorul ni-au încredințat-o în inimi, ca pe un talisman, când am pornit pe un timp așa de îndelung, de lângă struna dascălului și dintre păreții săruși cu alb ai școlii din mijlocul satului, ajungând acum pe o treaptă înaltă de cunoștințe, s'o promovăm mai departe, corăspunzător acestei stări, care ni s'a creat, ca unor cetățeni ai universității.

Necesitatea aceasta, sper că trebuie tot atâta de puțin argumentată, ca și promovarea unui sport oarecare, spre pildă a gimnasticii, căci precum cea din urmă are menirea de-a ne întări corpul, astfel cea dintâi ne fortifică și luminează sufletul și cu atât mai mult, cu cât tocmai vârsta în care ne aflăm, e de cea mai deosebită importanță, cum am arătat cu altă ocazie, pentru făurirea viitorului nostru. Precum la universitate, cunoștințele, pe cari le avem din gimnaziu ni se înmulțesc în vederea carierii noastre, din partea celor chemați s'o facă, și ne adună astfel pe-ndelete un bogat material pentru toată viața, astfel trebuie să ne cultivăm în vederea susținerii unui echilibru intern deopotrivă și credințar, ce ni-a fost încredințată odinioară, cu toată căldura, ca să ne însoțească în toate zilele vieții.

Ca universitari, ce vom avea odată să fim lumina, să fim sarea, în sensul evanghelic, a culturii neamului nostru pe care l-a susținut credința vie, trebuie să ne dăm bine seama de faptul acesta și să-l luăm foarte serios, de oarece noi avem în curând să ținem coarcele plugului, pe brazde aducătoare de progres și de cultură. Când e vorba de cultură, atunci primul și cel mai de seamă apel se îndreaptă către noi și tot nouă ne sună chemarea ca dimpreună cu credința religioasă, cu acest suflet al culturii moderne, să pătrundem toată viața culturală.

Desvoltarea credinții noastre religioase, aduce cu sine și o *aprofundare* a principiilor ei. Nu trebuie să lăsăm părașenită cea mai frumoasă grădină a sufletului nostru, ca florile ei atât de frumoase să se asemească singuratec, lipsite și de apă și de căldură, pe colțuri sure de stânci. Dimpotrivă, să îngăduim rădăcinilor vâjnoase ale copacului ei, ale credinții, să pătrundă cât de adânc în toată ființa noastră internă,

în suflet, ca sub ramurile acoperite de frunze umbroase ale lui, să ne putem adăposti de ori și ce furtună, ce ne-ar întimpina.

E tocmai așa, ca și când suim un munte, și cu credința. Intâi, ne trudim cu greu pe brâu, fără să vedem nimic limpede; ce-i drept, din toate părțile țâșnesc izvoare peste izvoare, brazii murmură adânc, dar nu vedem zarea, nu vedem încă firmamentul nemărginit. Cu cât tindem mai sus, calea se strâmtorează și devine mai periculoasă, mai amenitoare, dar și afunzimile albastre ne ademenească cu atât mai puternic cu chemarea lor. În fine am ajuns pe vârful muntelui. Ce privește măreață și largă, și câtă poezie se desfășoară bogată, din toate părțile, pe care cei de jos n'o văd, n'o înțeleg și n'o aud.

Așa și cu credința. Numai acei cari zboară sus de tot pe aripile ei largi, pot descoperi frumuseți necunoscute minții reci și rațiunii de ghiță. *Asta înseamnă aprofundarea credinții, adică a se ținea departe de tot aceea, ce nu o promovează, de ce îi strică, de ce o periclitează, și de ce o ucide.* Numai astfel va putea înflori pașnică și ea lângă celelalte roade bogate, ce se coc pe holdele științelor lumene.

Toată taina unei împăcări ferice a credinții cu știința este, ca noi gustând din fructele pline de aromă a celei din urmă, să nu uităm admirabila floare a celei dintâi. Credința e potirul de aur, e floarea, petalele albe nevinovate și pline de parfumul lunei lui Mai, iar știința e roada coaptă, e sânge din sângele unei flori, a celei mai frumoase flori din lume.

Mă veți întreba, sau mai bine, ne vom întreba, că la urma urmelor de ce avem lipsă de credință, de ce să credem, când avem la îndemână știința? Întrebarea aceasta, ni-o punem, — de regulă acei, cari am avut acasă părinți religioși și am fost

FOIȘOARĂ.

Holera.

(Istoricul ei. Măsuri de apărare.)

Conferență, ținută în 5 Februarie 1911 în casa națională din Sibiu,

de Dr. I. Beu.

Onorat public! După atâtea conferențe de cuprins literar și producțiuni artistice să-mi dați voie a vă întreține și cu o ohestiune mai prozaică.

Fără îndoială, vă mai aduceți aminte, cum la sfârșitul verii trecute a răsunat dela un colț al țării la altul strigătul, că a intrat holera în țară. Ca un fulger a străbătut întreaga împărăție austro-ungară vestea, că la Viena s'au ivit două cazuri de holera, după cari deja a doua zi, adică în 25 August a. tr., a urmat un al treilea. Erau două femei și un matroz angajați pe un vaporas, care circula între Pojon și Viena. După întorcerea vaporului la Pojon s'a îmbolnăvit o femeie, despre care iarăși s'a constatat că siguranță, că suferia de holera asiatică.

Afară de cele trei cazuri amintite în Viena s'au mai ivit încă trei cazuri, dar abia în 9 Septembrie a. tr., adică la două săptămâni și mai bine. Toți trei bolnavii din urmă aparțineau familiei unui grădi-

nar, care locuia în o casă mică la marginea orașului. Familia aceasta nu a venit în nici o atingere cu personalul vaporului „Regensburg”; dar s'a constatat, că în zilele dinainte de îmbolnăvire a primit un pachet de flori din Italia, unde holera grasa deja dela începutul lui August. Fără îndoială, florile au fost udate cu apă molipsită de germeii holerei, cari s'au păstrat bine în călătoria ce au făcut din Italia, și ajunși în Viena au molipsit pe biata familie a grădinarului.

În Viena alte cazuri de holera nu s'au mai ivit. În Ungaria însă, cu toate măsurile energice luate de autoritățile publice, nu s'a putut împedeza răspândirea boalei. După primul caz al bucătăresei de pe vaporul Regensburg au urmat altele și altele, mai ales în comune așezate dealungul Danării. Dintre toate comunele orașul Mohács a dat cele mai multe cazuri de îmbolnăvire; astfel, că în 22 Septembrie a. tr. ministrul internelor a fost necesitat a declara, că orașul Mohács este un focar de holera și a lua în consecvență cele mai draconice măsuri. Vă este, cred eu, încă în memorie, că ote de jandarmi păziau orașul, ca nime să nu-l părăsească fără știrea autorităților. Numai grație acestor dispozițiuni este a se mulțumi, că epidemia nu a fost mai intensivă și că la finea, dar abia la finea lui Decembrie a. tr. ministrul a putut declara, că holera a dispărut de pe întreg teritoriul patriei noastre. Oare fără apropiată

întorcere? Vedeți, întrebarea aceasta este motivul principal pentru care se ține prelegerea de astăzi. În adevăr pericolul izbucnirii din nou la primăvară nu a dispărut cu totul și e bine să fim pregătiți a-i putea opune cele mai bune mijloace de apărare și combatere.

Dar de unde a venit holera la noi? Fără îndoială, din țările sudice ale vastului imperiu rusesc, iar aici a fost importată din țările învecinate ale Aziei, unde se află, ca să mă exprim așa, locul ei de naștere.

Patria holerei este India, șesurile întinse ale provinciei Bengalie, îndeosebi ținuturile de lângă râurile Ganges și Brahmaputra. Aici au de un seceră mi și mii de jertfe. Din aceste locuri s'a răspândit de nenămerateori și în celelalte părți ale Indiei. Cât e de veche holera, nu se poate spune cu toată hotărârea, dar urmele ei se găsesc deja în scrierile sacrate și apoi în cele arabe; în literatura popoarelor europene o găsim amintită pentru prima oară în începutul veacului al 16-lea. De aci încolo însă tot mai des ne întâlnim cu numele ei.

La anul 1817 holera a trecut peste granițele Indiei, ivindu se în cursul anilor următori în China sudică, pe insulele Iava, Borneo, Sunda, Filipina etc., apoi în Arabia, Persia, Siria, Palestina, iar în 1823 a trecut și în Europa, ajungând până la orașul rusesc Astrahan.

După câțiva ani de liniște în 1826 o nouă epidemie se începe, tot din vechia patrie a holerei, care epidemie a durat până în iarna anilor 1837/8. Caravanele, corăbiile de comerț și peregrinașele la Mecca au fost purtătorii principali ai boalei. Caravanele au răspândit boala în Persia și în multe părți ale Rusiei; pelerinii au dus o la Mecca și de aici în Aziamică și Egipt. Din Rusia a trecut holera în Austro-Ungaria și Germania mai ales în legătură cu revoluția din Polonia-rusească, iar în România, Bulgaria, Turcia prin corăbiile comerciale. Din Germania epidemia a trecut în Anglia, Franca, Belgia, iar din țările acestea s'au molipsit Canada, Statele-Unite din America, insula Cuba etc. Patria noastră încă a suferit mult pe urma acestei epidemii.

După ce în 1830 a vizitat vastul imperiu al Chinezilor și Japonia, s'a retras iarăși în vechia ei patrie. Dar deja în 1846 ia din nou dimensiuni mai mari. În 1847 molipsește întreaga Rusia; profită în anul 1848 de răscoala din Ungaria făcând și în patria noastră considerabile stricăciuni. În 2—3 ani a cuprins toate țările din lumea veche și cea nouă, cari aveau legături comerciale una cu alta.

În anul 1850 s'a făcut liniște în jurul holerei, dar nu pentru mult timp. Deja în anul 1852 și-a început din nou călătoria în lume pornind, bine înțeles, tot din Bengală. De astădată s'a putut constata

educați în spiritul bisericii, — tocmai la vârsta în care ne aflăm când cugetarea ne devine matură și bărbătească, prefăcându-ni-se uneori în voință și simțire puternică. Și dacă nu ne adresăm noi personal întrebarea, sau ne mulțămim să spunem simplu fiecare, că credem aceea ce vrem și putem crede, și unde nu sunt motive de crezut, nu mai credem, — dacă nu ne formulăm prin urmare noi întrebarea, vin și ni-o aruncă alții în față, cu mult mai crud și mai nemilos! În nici un caz întrebarea că, de ce credem, nu ne va trece cu vederea. De cele mai multeori e chiar spiritul nostru, e sufletul, care ni-o impune. Pentru că spiritul e viață, iar viața sa constă în căutarea adevărului. A nu căuta adevărul credinței, e tot atât, ca și a aplica spiritului lovitură de moarte. Celce caută adevărul serios, e dela început ca și când l-ar avea și l-ar înțelege de jumătate.

O piatră comemorativă.

În Berlin a avut loc Dumineca trecută o sărbătoare, care, deși nu s'a făcut în jurul ei șgomot prea mare, e totuși de o însemnată rară. Atunci s'a inaugurat a-dec, cu mare solemnitate o piatră comemorativă, întru aducerea aminte a vremii, când Maiestatea Sa Regele Carol al României se afla la Berlin și făcea parte ca ofițer din armata prusiană.

Piatra a fost așezată în zidurile casei cu Nr. 173 din strada Iacobstrasse din Berlin, unde a locuit pe vremuri Maiestatea Sa, Regele României.

La însemnata festivitate a participat dl Kiderlen-Wächter, ministrul de externe al Germaniei, dl Beldiman, ministru plenipotențiar al României la Berlin, cu toți membrii legățiunei române, corpul ofițeresc dela regimentul 2 de dragoni, la care a servit Maiestatea Sa Regele Carol, până la anul 1866, și alte multe persoane de înaltă poziție.

A vorbit domnul Th. Simon, președintele comitetului de inițiativă, și s'a adus cu drag aminte de vremile, când Carol, Regele României, era la Berlin și făcea parte din armata prusiană. A adus un călduros omagiu Maiestății Sale pentru înțelepciunea și tactul dovedit totdeauna în lunga sa domnie.

Domnul Beldiman, ministru plenipotențiar român la Berlin, a mulțumit comitetului de inițiativă pentru lucrarea săvârșită, atât în numele țării sale, cât și în numele Regelui Carol.

Piatra a fost apoi desvălțită între aplausele publicului prezent. Pe ea se află gravată inscripția următoare:

„Regele Carol al României a locuit atunci, când era Principe de Hohenzollern, în această casă, până la 11 Aprilie 1866, făcând parte din regimentul de dragoni din gardă. Erau fără frică în războiu, înțelept monarh în timp de pace, el a cucerit în vremuri grele independența poporului său și coroana regală, dând domniei sale lungi și binecuvântate o strălucită aureolă de glorie“.

un fenomen, până aci necunoscut. Epidemia s'a ivit în provinciile sudice rusești și în Polonia, deodată, fără a se putea ști legătura între aceste două epidemii.

O amintire specială merită strâșnica epidemie din orașul München, la anul 1854, și cea din Crimeea, care a secerat foarte multe jertfe în armatele beligerante. Această epidemie nu a crăpat nici imperiul austro-ungar, în anul 1854 au suferit foarte mult cu deosebire orașele Viena și Budapesta, dar în anul proximo epidemia a surprins întreg imperiul răspândind pretutindenea spaimă și jale. Epidemii în Crimeea, Turcia și Austro Ungaria: între astfel de împrejurări nu puteau rămâne crăpate nici bietele principate românești, pe atunci încă neunite. În același timp epidemia a grassat în mod înspăimântător în India răsăriteană, în Persia, Arabia, China și Japonia și în America nordică.

În anul 1855 o întâlnim cu deosebire în țările din sudul Europei, în Statele-Unite, în Columbia, Venezuela și Brazilia. În anii proximi s'a iărit în cele mai multe țări; epidemii mai considerabile s'au constatat în Abesinia, Țara Somalilor, Zanzibar și Madagascar, în fine în Finlanda, Suedia și Norvegia.

O nouă și strâșnică epidemie ne aduce anul 1865. La începutul acestui an o corabie din Bombay a adus mai mulți pelerini mohamedani în ținutul arabic

La piatră comemorativă se face de atunci adevărat peregrinaj din partea publicului berlinez, care cu mândrie își aduce aminte, că din casa provăzută acum cu semn distinctiv a fost dus și pus în fruntea unei țări pe atunci neînsemnate un domnitor de o rară înțelepciune și vitejie, care și-a ridicat țara la vază și la mărirea!

Din protopresbiterate.

Raport general

despre activitatea prooților tractului greco-oriental român al Devei în decursul anilor 1908—1910

de Laurențiu Curea, preot în Deva.*)

„Pre presbiterii cei dintre voi îi rog, ca cel ce sunt și eu presbiter: pașteți turma lui Dumnezeu cea dintre voi“.

(I. Petru V. 1. 2.)

Onorată Conferință!
Fraților în Cristos!

Nu simțiți în inimile d-voastre o plăcere, dar totdeodată nu tremurați de un fior sfânt, când vă dați seama despre înalta slujbă, în care v'au pus, nu oamenii, nici ingerii, ci însuși atotputernicul Dumnezeu? Din parte-mi adeseori simțesc că:

„Peptu-mi se aprinde și arde când socot La misiunea naltă ce-o are un preot!“

Ce trebuie să privească ochii noștri, să atingă mâinile noastre, să poftască inimile, ori să vestească buzele noastre toate, dar toate sunt lucruri sfinte.

Locuința noastră este casa lui Dumnezeu, unde mâinile pregătesc jertfa cea sfântă, pentru deslegarea păcatelor lumii unde împărțim binecuvântarea lui Dumnezeu și pornim izvoarele darurilor sale pe seama poporului încredințat păstoririi noastre. Aici paștem, aici săturăm turma cuvântătoare cu cuvântul vieții.

Ce slujbă sublimă, așa dar fraților!

Dar oare câți suntem vrednici de această slujbă, câți ne împlinim datorințele cu aceea răvnă, diligență și conștiințiozitate nobilă, care se pretinde dela un servitor al lui Dumnezeu?

Câți dintre noi înaintăm pacea și fericoirea familiilor, înflorirea statului, învățând pe oameni, cum trebuie să fie ei părinți grijitori, fi ascultători vecini buni, pretini eșjatori în lipse, datorași de paroli, creditorii crățători, cetățeni supuși, superiori drepti etc.?

Nu vă simțiți mișcați de sublimitatea acestei misiuni, de darurile ce așteaptă pe cei ce și-au împlinit cu conștiințiozitate și de osândă înfricoșată, ce va fi partea celor ce nepătrunși nu și-au achitat misiunea lor? — Vai nouă, dacă nu vom paște oile cuvântătoare ale lui Cristos, dacă indiferenți le vom lăsa să piară fără nutremântul evangeliilor lui Cristos.

Departa dela mine gândul fraților să fiu neîncercător față de unul sau de altul dintre noi, căci doar buni rei cum am fost, de veacuri de-a rândul numai clasa noastră, nesprrijinită de nimeni, oi huiduită și batjocorită de străini, ne-a susținut și dat moștenire acest popor al nostru, care și azi numai dela noi și prin noi sperază să poată fi cândva părtaș de toată darea cea bună și de tot darul desăvârșit

* Cu prezentarea acestui raport am fost însărcinat din partea comisiunii de patru, emisă din sinul conferinței preoțești din anul trecut, pentru statorirea programului conferinței din anul curent.

Yemen, de unde au plecat la orașul sfânt Mecca, în care erau adunați circa 100 de mii de oameni, din toate țările Islamului. Pelerinii au adus cu ei germeii holerei, au provocat o molipsire generală între mulțimea credincioasă, care la rândul ei a dus boala în toate direcțiile. Mai curând s'a răspândit holera în țările de pe litoralul Mediteranei și de aci în celelalte țări ale Europei. Ca să vă puteți face o idee despre strâșnicia acestei epidemii, amintesc că în anul 1866 au pierit de holera în Ungaria 30,000 de oameni, în Bohemia alți 30,000, în Moravia 50,000, în Prusia 114,683 și așa mai departe, pretutindenea moarte și jale ca pe timpurile oimiei. Epidemia aceasta nu a crăpat nici o țară, cu oarecari legături comerciale. În America suferit mult republicele cu populațiune romanică. În anul 1868, după oinoi ani de boală, întreruptă numai de gerul iernii, epidemia se părea a se fi stăns, abia câteva cuiburi mici rămăseră în vastul imperiu rusec. Dar în anul 1871 o nouă epidemie se începe, care numai în Ungaria a secerat 190,000 de jertfe (1872 și 1873). Dela 1875 până la 1881 a fost liniște, dacă abstragem dela epidemiile din Bulgaria și dela epidemiile trecătoare între pelerinii dela Mecca.

(Va urma).

Să-mi dați voie însă să constat și eu aceea ce din zi în zi se observă, că oleul nostru de azi tot mai tare începe să nu-și împlinească datorințele ce i le impune ochemarea sa apostolică. Clerul nostru de azi trăește pentru sine să-și adune comori trecătoare, îngrijindu-se pentru creșterea și fericoirea familiei sale, iar pentru căutarea modalităților spre câștigarea de averi pentru susținerea bisericii și a școlii sale ori pentru creșterea și fericoirea poporului încredințat păstoririi sale se îngrijește prea puțin, dacă nu chiar de loc.

Dovadă despre această afirmațiune a mea în cercul nostru mic de activitate este, că la hotărârea noastră din conferința anului trecut de a face fiște care dintre noi raport amănunțit despre activitatea sa în decursul celor trei ani din urmă, la ce ne a tras atențiunea și oficiul nostru protopresbiter prin cercularul său din 28 Iunie s. c. Nr. 410/910, — dintre cei 30 parohi abia ne am achitat jumătate.

Se vede, că atunci când ne adunăm laolaltă, iute ne hotărâm cu mare insuficiență pentru orice lucru bun, dacă însă mergem acasă, oădem în nepăsarea noastră românească îndestulându-ne cu atâta, că celebrăm frumoasele noastre ceremonii religioase de aci încolo meargă toate ca mai înainte. —

Cât privește dările da seamă despre activitatea noastră în cei trei ani din urmă pot prezenta următorul tablou:

Almașul mic. Preotul Ilie Beu dacă ne-a părăsit tractul, nu ne-a mai făcut raport despre activitatea sa în aceasta comună, pe care o a păstorit doi ani.

Almașul sec. Parohul Ioan Cinteza face un mic raport, din care putem afla, că sfinția sa a ținut predici în Dumineci și sărbători, precum și la alte ocazii, în urma cărora s'au constatat rezultate multămitoare. Dă seamă despre egendele sale de birou, pe care le împlinește în regulă.

A îngrijit averea bisericii și a școlii, pe cari întevind la locurile competente le a îmulțit, câștigând dela comuna politică din Almașul sec 10 jug., din Cozia 270 jug. pădure, cari azi sunt întabulate pe bisericile noastre din respectivele comune.

Promite, că va forma în curând o bibliotecă și fond parohial.

Băcia. Parohul George Gila face un raport amănunțit, luat cu mare conștiințiozitate, în care înșiră greutățile, ce le-a întâmpinat, până a putut compune lista credincioșilor noștri puțin și săraci din comuna sa împeștriată cu atâtea confesiuni. Nu a găsit arhivă parohială, nici rațiocinii, și ce a sflat era în cea mai mare nerânduială.

După o stăruință de fier însă azi prin repartitie adunată cu tact a achitat restanțele parohiei, a încasat interesele dela datorași bisericii, a renouit obligațiile, a adus în curent rațiociniile, și-au sistemizat post de cantor salarizat, a acoperit biserica, în care — horribile dictu — plouă, a introdus discul, a procurat pentru arhivă protocoalele de lipsă, sigil, matriculele le a legat în table tari.

La îndemnul său, contribuind sfinția sa între primii, și-a provăzat biserica cu toate cărțile și obiectele trebuincioase, cari în mare parte lipseau. O a împodobit cu icoane și odăjdii frumoase.

Ca cat chet pe lângă propunerea religiei a învățat băeții să cânte unele responsuri iurgice, iar din tinerețea aduță a compus un cor, care susține strana la sfânta liturgie.

Banpotoc. Paroh Simeon Curiaș. Nu a așternut raport.

Bârcea mică. Parohul Nicolae Troancă a năinat raport, în care zice, că a predicat aproape în toate Duminecile și sărbătorile, combatând cu fineț și tact viciile credincioșilor sei, ce a avut de urmare, că credincioșii, cari la început nu prea cercetau sfânta biserică, azi o cercetează cu mult mai regulat. Cu sfaturile sale a îndreptat poporul dela multe viciți, durere însă, că beția e tot în floare, fiind sprrijinită cu mare succes din partea organelor administrative, cari nici decum nu voesc să închidă căroumele în Dumineci și sărbători, nici barem pe timpul serviciului divin.

Zice, că neavând școală confesională, în școala de stat la propunerea religiei trebuie să se restrângă la instruirea unor istorioare morale, neputând propune sistematic în limba oficioasă a bisericii noastre, de aceea, pentru ca să-și împlinești datorința și să poți produce rezultatul cerut trebuie, ca să-ți înveți d-ta catehu-

menii să cetea-că și să scrie în limba românească.

Și acesta nu e lucru greu.

În clasa I. e destul, dacă vor învăța copiii rugăciunile și elementele credinței noastre. În clasa II. însă copiii sunt învățați de dascăl să știe cete ungurește. Punctele numai „Istoria biblică“ în mână și în prima jumătate de an îi învăță numai să cetească, ce și scrie din ea acasă ce au cetit în școală, iar în semestrul II. le poți da lecții din ea, pe cari și le vor memoriza cu cel mai desăvârșit succes și ușurință. De aci încolo merge apoi foarte ușor, iar catehumenii d-tale după ce vor ieși din școala ungurească vor putea cete românește chiar și gazete, mai bucurosi decât ungurește și să vezi, că de boarea tinerilor astfel catehizați vor putea fi tot deschise crășmele în Dumineci și sărbători, că ei atunci dela biserică vor merge acasă, unde vor cete și discuta în limba micii lor, astfel reorându-se pentru alte șase zile de lucru.

Mai departe zice, că a sporit averea bisericii, procurând din dăruirile creștinilor icoane, cărți bisericești, patru prepori noi, evanghelie cu litere străbune, apostol, octoih, ornate bisericești, perdele la uși; a înființat un fond de bucate, care însă l-a folosit pentru repararea bisericii, ce s'a făcut fără leac de repartitie, ca nu îngreziindu-se de ea poporul, să treacă în staulul reformatilor, cari tare vănează după sufletele noastre.

Bărsău. Parohul Nicolae Tiu a înaintat raport, dar așa numai, haid să mă scap de el. Z'ce, că: „a mă lăuda nu-mi place, și nici nu e chemarea mea de a mă judeca eu“.

Nu a trebuit, să te lauzi, ci — ori îți place, ori ba, — să stimezi numai hotărârea acelei corporațiuni, din care faci parte — și pe care sigur numai din stima și dragostea ce-i păstrezi o-ai invitat anul acesta să se întrunească chiar în parohia frăției tale.

Apoi de judecat, las că te-am fi judecat noi.

De altcum suntem multămitori, spunându-ne totuși, că an de an ai prosperat, atât în educarea religioasă morală a credincioșilor, cât și în sporirea averilor bisericești, iar biserica s'a reparat sub păstoria frăției tale, fără a se spesa la ea din banii bisericii.

Bejan. Parohul Nicolae Berariu nu a așternut raport, deși eram foarte curioși să vedem până unde a ajuns administrația cu târguirea școlii.

Biscaria. Parohul Adam Lula nu și-a înaintat raport.

Boholt. Parohul Ioachim Marcu a așternut un raport conștiințios și amănunțit.

Esibitele și le-a rezolvit toate la timpul lor. În cele administrative bisericești și școlare neputându-se folosi în deajuns cu epitropia la încasarea dărilor de cult, a fost necesitat a cere ajutorul forurilor administrative, cari însă dovedesc foarte puțin interes față de sfacerile noastre bisericești-școlare.

Văzând cum merge de greu cu contribuția egală a credincioșilor la dările bisericești-școlare, fiind o astfel de împărțire a repartitiei în danna săracilor, cu mari greutăți i-a succed să împartă poporul după starea materială în trei clase, ca astfel să contribuie fiecare amăsurat stării sale; — și s'a convins, că după aceasta nouă împărțire a asigurat încasarea regulată a repartitiei.

Din parte-mi cred, că cea mai dreaptă repartizare a dărilor noastre culturale e aceea, unde o plătesc credincioșii în raportul unui anumit % comun după darea directă. Așa e în Deva.

La stăruința sa poporul susține școala sa confesională pe lângă toate amăgirile administrației, care a sedus credincioșii noștri din comunele învecinate. Au adaptat-o conform cerințelor legi. Are numai o conviețuire ilegală. A dedat omenii a se împărtași cu sfânta taină a pocăinței, care mai înainte de a-i păstori el era necunoscută înaintea lor. A provăzut biserica cu toate cele necesare din dăruiri benevole, premergând însuși cu obolul său. Are introdus discul.

Cănelul-de-jos. Administrator parohial Nicolae Berariu. Nu a așternut raport. Ar fi bine, să auzim și de aici ceva, însă deși e parohie cu întregire maximală — și au concurat la ea tineri calificați, ceva duh rău nu-i lasă nici decât pe bieții oameni să se vadă și ei odată cu preot, ca toți creștinii.

Căjiți. Parohul Toma Ringhea raportează, că e abia 1/2 an de când și-a ocupat postul, dar a observat multe înclinări rele la poporul cel păstorește. Promite, că va stăruința pentru înființarea unui fond de bucate.

Certejul de-sus. Parohul Petru Gabor nu a așternut raport.

Nr. 731/1911 șc.

(210) 1—3

CONCURS.

Din partea Consistorului gr. ort. român din Oradea-mare, pentru postul de catihet gr. or. român la gimnaziul superior din Beiuș împreună cu postul de rector al internatului diecezan de acolo, se publică concurs.

Beneficiul împreună cu acest post este: locuință și proviziune întreagă în internat și 1600 una mie șasă sute coroane în bani, plătiți în rate lunare anticipative.

Cei ce vor recurge pentru această funcțiune, vor avea să dovedească că:

a) sunt ort. români și aparțin ierarhiei mitropolitane gr. or. rom. din Ungaria și Transilvania,

b) că au testimoniu de maturitate și calificățiune preoțească pentru parohii de clasa I,

c) că în serviciile anterioare au dovedit sârguință și purtare bună,

d) că este necăsătorit.

Se observă că alesul catihet-rector amăsurat prescrișelor § 6 din Regulamentul pentru administrarea internatului are să locuiască permanent în internat.

Recursele vor fi a se prezenta la acest Consistor, până inclusive în ziua de 17/30 Iulie 1911.

Oradea-mare, 10/23 Maiu, 1911 din ședința senatului școlar.

Vasile Mangra m. p.
vicar episcopesc.

Szebenvármegye alispánja.

Szám 4587/1911. (214) 1—1

Versenytergályási hirdetés.

Szebenvármegye th. bizottságának 1910 évi október hó 3-án 765 szám alatt hozott határozatával a vármegyei székház javítására vonatkozó munkálatokat engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából 1911 évi július hó 14-ik napjának d. e. 11 órájára Szebenvármegye székházában tartandó zárt ajánlati versenytergályás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálatok elvállalására vonatkozó és az általános feltételekben előirt 5%-os bányapénz a nagyszabedni m. kir. adóhivatalba való letételét igazoló nyugtával ellátott, zárt, szabályszerűen kiállított ajánlataikat melyekben kit-endő, hogy a munkákra vonatkozó általános és részletes feltételeket ismerik s azoknak magukat alávetik a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám anyival inkább adják be, mivel későbbben érkezettek figyelembe vétetni nem fognak, megjegyeztetvén egyúttal, hogy fentebbi munkálatok 3 csoportra osztattak és pedig I. föld, kőmives, elhelyező, ács, asztalos, padló, lakatos, tüvegés és kályhás munkák, II. szobafestő munkák, III. mázoló munkák, mely csoportokra külön külön ajánlatok adandók be.

A versenytergályáson ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. A versenytergályást tartó bizottság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson. Tergályás alá csakis szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok vétetnek. Távirati uton érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

A szóbanforgó munkálatokra vonatkozó kiírási műveletek a nagyszabedni m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Ajánlatok csakis az államépítészeti hivatalnál ivenkénti 1 K-val beszerezhető úrlapokon tehetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal 30 napig kötve maradnak.

A versenytergályási bizottság előtt ismeretlen ajánlattevők, illetve a kikkel a vár megye vállalati összeköttetésben nem állott, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara által kiállított bizonylattal igazolni, a hová te-lepük szerint tartoznak.

Nagyszabedni, 1911 június hó 30.

Fabritius
alispán.

Redactor responsabil Teodor V. Păcșian,

Nr. 626/1911. IV.

(213) 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de cassier de dare pentru restul ciclului curent; adevă până la finea lui Decemvre 1913, la oficiul de dare orașenesc, devenit vacant prin pensionare să escrie concurs.

Acest post este împreună la început cu un salariu anual de 2400 cor. cinei cincinani de câte 10% și îndreptățire la fondul de pensiuine.

Reflectanții la acest post, sunt provocați a-și înainta rugărilor în scris instruite cu documentele despre cunoștințele câștigate în afacerile de dare, aplicațiunea sa de până acum și atestatul medical la magistratul orașului Szászsebes până în 16 Iulie a. c.

Szászsebes, la 28 Iunie 1911.

Magistratul orașenesc.

Nr. 342/1911.

(212) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa primă Hidis devenită vacantă prin decedarea parohului George Cimoca, se escrie concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele computeate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții au aș subșterne petiția concursuală instruită cu documentele prescise pentru parohia de clasa primă în termenul indicat la subșcrisul oficiul protopresbiteral și cu previa înștiințare a acestui oficiu se pot prezenta în vre-o sârbătoare sau Duminecă la biserică spre ași arăta destoinicia cătră onorificul oficiu ce au al ocupa și a face cunoștință cu poporul.

Turda, 24 Maiu 1911.

Oficiul protopresbiteral gr. or. în conștelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășian
protop.

Nr. 364/1911.

(201) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei Bucium-Montan (cl. III), devenită vacantă prin pensionarea parohului Ioan Cosma, să escrie concurs cu termen de 30 zile. dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele cu întregirea dela stat sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subșternatului oficiu, în termenul arătat mai sus îndatorându-se concurenții a să prezenta pe lângă înștiințarea prealabilă a acestui oficiu, în o Duminecă sau sârbătoare la biserică, spre a cânta și predica resp. celebra.

Abrud, 8 Iunie 1911.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al tractului Abrud în conștelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 291/1911.

(211) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II. Muncel cu filia Valea Șesii din protopresbiteratul Lupșa se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele recerute de pctul III. din concluzul normativ al sinodului arhid. de sub Nr. prot. 82/910, sunt a se înainta cu termenul deschis subșcrisului oficiu.

Concurenții cu previa înștiințare aici — până 8 zile înainte de alegere — se pot prezenta înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. oficia și cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Ofenbaia, 14 Iunie 1911.

Oficiul protopresbit. gr. or. al Lupșei, în conștelegere cu comitetul parohial.

Vasile Gan
protopop.

Nr. 7026 Bis. 1911.

(196) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de a III a clasă Ruda cu filiile Plop și Poenița-Voeni se publică din oficiu concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petenții vor așterne suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare în termenul deschis Consistorului arhidiecezan.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan. ca senat bisericesc, ținută la 7/20 Iunie 1911.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 682/911.

(197) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune în parohia de cl. III-a Mărgineni, lângă parohul neputincios George Pop, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: toate venitele stolare fasonate în coala B.

Concursul se va înainta înaintea oficiului protopresbiteral al Făgărașului. Dela concurenții se cere: 8 clase gimnaziale și maturitatea; și au a se prezenta înaintea alegătorilor pentru a cânta, respective a oficia și cuvânta.

Făgăraș, în 26 Maiu 1911.

Oficiul protopresbiteral în conștelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Nr. 477/911.

(187) 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de clasa a III-a Dobârca, protopresbiteratul Mercurea, se escrie concurs conform Venerabilei rezoluțiunii consistoriale dto 7 Iunie 1911 Nr. 6764 cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele acestui post de capelan sunt jumătate din toate venitele parohiale, afară de congrua.

Petițiunile se vor înainta instruite cu documentele prescise de legile în vigoare în termenul indicat, oficiului protopresbiteral subșcris, îndatorându-se concurenții a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a fi cunoscuți poporului.

Mercurea, 15 Iunie 1911.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurea în conștelegere cu comitetul parohial concernent.

Avr. S. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 534/1910.

(209) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia vacantă de clasa III Lătureni din prot. Lupșa se scrie nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele conform normelor în vigoare sunt a se înainta subșcrisului oficiu în termenul deschis.

Concurenții, — până inclusive 8 zile înainte de alegere, — cu previa înștiințare aici, se pot prezenta și în comună spre a cânta, resp. a celebra și cuvânta și a face cunoștință și cu poporul.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Lupșei, în conștelegere cu comitetul parohial

Ofenbaia, 10 Iunie 1911.

Vasile Gan
protopop.

Nr. 36/911.

(204) 3—3

Publicare.

Comuna bisericească ort. română Câmpeni, dorind renovarea bisericii cu 6 icoane nouă, cu renovarea a 10 icoane vechi, cu pictarea interiorului și cu colorarea exteriorului etc. Invită pe pricepătorii buni a se prezenta în 30 zile și a face oferte după ce va primi și alte deslușiri.

Câmpeni, 8 Iunie v. 1911.

Romul Furdul
preș. com. par.

Nr. 335 F. G. — 1911.

(189) 3—3

Concurs.

Pentru conferirea de stipendii din „Fundațiunea lui Gozdu” pe anul școlar 1911/12 la școalele medii, facultăți, universități, și școalele de cadeți la armata comună și honvezi — se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetățean ungar și aparține bisericii ortodoxe orientale române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților provăzut cu clauzula parohului competent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul despre anul școlar 1910—11 iar cei dela facultăți și universități indicele despre toate semestrelor ascultate până acum;

c) că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate trebuințele pentru creșterea concurentului, spre care scop să producă atestat dela direcția politică competentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subșcris și de preotul locului, iar dacă n'ar fi acolo preot, ori este înrudit cu concurentul trebuie să fie subșcris din partea protopopului concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală pe acest timp.

3. Concurentul să arete în petițiune specialitatea la care și locul unde voinște a continua studiile și dacă folosește și alt stipendiu.

4. Cel ce voinște să studieze în străinătate să arete necesitatea de a continua studiile în străinătate, ca să se poată exopera concesiunea ministerială.

5. Stipendiile la școalele de cadeți, numai atunci se vor solvi comandei școlare, dacă stipendiul va documenta, că este primit de elev regulat.

6. Petițiunea instruită cu documentele susamintite este a se adresa reprezentanții Fundațiunii lui Gozdu (Budapeșt VII Holló utca 8 sz.) până la 23 Iuliu (5 Iugust) a. c.

7. Toți stipendiștii actuali să provoacă, ca până la 2/15 Iulie a. c., să arete rezultatul studiilor din anul școlar 1910/11, căci altcum se va sista stipendiul, respective ajutorul avut.

8. Petițiunile defectuos instruite sau sosite după termen nu vor fi considerate.

9. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă unde este a i-se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

Din ședința comitetului fundațiunii lui Gozdu, ținută în Iunie 1911.

Comitetul.

Ocaziune rară!

Ocaziune foarte rară de a-și putea cineva procura o garnitură de treerat constătătoare din:

Un motor de 8—10 cai putere, încălzit cu benzin

Un treerătoare de 1000^m/m cu curățitor duplu.

Un elevator pentru făcut șire de paie și . . .

Un treerătoare de trifoiu care dă trifoiul de tot curat gata pentru a se putea vinde . . .

Aceasta garnitură numai 10 zile a funcționat, așa că se vinde cu deplină garanție ca și una nouă, cu preț și condițiuni de plată foarte avantajoase. Doritorii să se adreseze firmei:

SAM WAGNER,

prima turnătorie de fier sibiană

fabrică de mașini agricole, atelier de mori și mare prăvălie de fier,
(157) 9—10 Sibiu, Piața fânului Nr. 1.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.